

Odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností

Byla-li příčinou vzniku škody tzv. vnitřní škodná událost, nepřichází v úvahu zproštění odpovědnosti provozovatele z důvodu neodvratitelné události bez ohledu na to, zda škodě mohlo či nemohlo být zabráněno. Z hlediska odpovědnosti podle § 420a obč. zák. není významné, zda škoda byla způsobena osobně odpovědným subjektem (osobou fyzickou či právnickou, popř. jejími zaměstnanci), nebo osobou jinou, kterou provozovatel při své činnosti použil.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 4178/2008, ze dne 30.8.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce P. S., zastoupeného JUDr. J. V., advokátem, se sídlem N.B., proti žalované ČEZ D., a.s., se sídlem D., zastoupené JUDr. F. H., advokátem, se sídlem P., o zaplacení 380.531,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Děčíně pod sp. zn. 15 C 276/2003, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 20. května 2008, č.j. 29 Co 105/2008-123, tak, že dovolání se odmítá.

Z odůvodnění :

Žalobce se domáhal náhrady škody na zdraví vzniklé v důsledku zásahu elektrickým proudem, který utrpěl, když jako nezletilý vylezl na lešení postavené u trafostanice žalované. Žalobce požaduje patnáctinásobek bodového ohodnocení bolestného stanoveného lékařským posudkem a dvacetipětinásobek bodového ohodnocení ztížení společenského uplatnění, přičemž odpovědnost žalované za vzniklou škodu shledává v rozsahu 25 %, tj. 110.531,- Kč na bolestném a 270.000,- Kč na náhradě za ztížení společenského uplatnění.

Okresní soud v Děčíně rozsudkem ze dne 14. 9. 2007, č.j. 15 C 276/2003-87, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci celkem 380.531,- Kč s 2% úrokem z prodlení z této částky od 9. 9. 2003 do zaplacení a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vycházejí z obsahu spisu vedeného u Okresního soudu v České Lípě v trestním řízení proti J. V. pod sp. zn. 2 T 459/96 a obsahu spisu vedeného u téhož soudu v občanskoprávním řízení mezi Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR a J. V. pod sp. zn. 6 C 2374/97, konstatoval, že J. V. porušil své povinnosti tím, že nechal své zaměstnance postavit lešení u trafostanice v Novém Boru, aniž o zahájení prací vyrozuměl žalovanou a zajistil odpojení elektrického proudu. Jeho podíl na vzniku škody na zdraví žalobce soud ohodnotil 15 %. Podíl na vzniku škody v rozsahu 60 % shledal soud u samotného žalobce, jenž při hře s ostatními dětmi vylezl po lešení na dosah venkovního elektrického vodiče pod napětím, dotkl se ho a utrpěl těžké popáleniny, v důsledku čehož mu následně byly amputovány obě horní končetiny a prst pravé dolní končetiny. Ve věku dvanácti let si však žalobce měl být vědom nebezpečnosti svého počínání, zvláště když byl od trafostanice opakovaně vykazován. Odpovědnost žalované za škodu v rozsahu 25 % dovodil soud na základě důkazů provedených v předchozích soudních řízeních, z nichž vyplývá, že zaměstnanci žalované věděli o zahájení prací na trafostanici, resp. o stavbě lešení kolem trafostanice. Žalovaná tak porušila svou povinnost předcházet vzniku škody ve smyslu ustanovení § 415 obč. zák., když přes povědomost o zahájení stavebních prací v rozporu s právními předpisy nezajistila odpojení vodiče elektrického proudu. Požadavek na zvýšení bodového ohodnocení bolestného a náhrady za ztížení

společenského uplatnění shledal soud opodstatněným.

K odvolání žalované Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 20. 5. 2008, č.j. 29 Co 105/2008-123, ve spojení s usnesením ze dne 18. 6. 2008, č.j. 29 Co 105/2008-127, rozsudek soudu prvního stupně zčásti potvrdil, změnil jej ohledně úroků z prodlení tak, že žalovanou zavázal k zaplacení úroků z prodlení ve výši 2 % ročně z částky 19.800,- Kč od 11. 10. 2003 do zaplacení a zamítl žalobu, pokud jí byly žádány úroky z prodlení ve výši 2 % ročně z částky 380.531,- Kč za dobu od 9. 9. 2003 do 10. 10. 2003 a 2 % ročně z částky 360.731,- Kč od 11. 10. 2003 do zaplacení, a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Na rozdíl od soudu prvního stupně dovedl odpovědnost žalované z ustanovení § 420a obč. zák. Konstatoval, že soud prvního stupně sice neprovedl řádně dokazování pro závěr, že žalovaná porušila prevenční povinnost dle § 415 obč. zák., avšak skutečnosti rozhodné pro posouzení odpovědnosti za škodu dle § 420a obč. zák. jsou mezi účastníky nesporné. Právní předchůdkyně žalované sjednala s podnikatelem J. V. provedení oprav na trafostanici. J. V. v rozporu se svými povinnostmi vyplývajícími z norem bezpečnosti práce nevyrozuměl žalovanou, resp. její právní předchůdkyni, o započetí stavebních prací, jeho jednání však pouze usnadnilo vznik škody a na objektivní odpovědnost žalované ve smyslu ustanovení § 420a obč. zák. nemůže mít žádný vliv. Počinání J. V., jehož vztah se žalovanou byl založen smlouvou o dílo, nepředstavuje nepředvídatelný zásah do provozu trafostanice. Neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu ve smyslu ustanovení § 420a odst. 3 obč. zák. je míněna živelní pohroma či jiná obdobná událost, nikoliv jednání třetí osoby, v daném případě navíc předvídatelné, neboť se jednalo o „práce sjednané s žalobcem“ (zjevně míněno se žalovanou). Dle odvolacího soudu lze míru odpovědnosti žalované za škodu vzniklou žalobci ohodnotit 50 %. Jelikož žalobce požadoval odškodnění toliko ve výši 25 %, potvrdil odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně, i když shledal odpovědnost žalované z jiných důvodů. Ztotožnil se rovněž se závěrem stran přiměřenosti požadavku na zvýšení bodového ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění. K odlišnému závěru dospěl v otázce vyčíslení úroku z prodlení, neboť žalovaná se nemohla dostat do prodlení s úhradou částek odpovídajících zvýšení bolestného a náhrady za ztížení společenského uplatnění, jejichž zaplacení jí bylo uloženo teprve napadeným rozhodnutím soudu prvního stupně.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a co do dovolacího důvodu odkazuje na ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) a písm. a) o. s. ř. Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí shledává v otázce, zda za neodvratitelnou událost nemající původ v provozu ve smyslu ustanovení § 420a odst. 3 obč. zák. lze považovat rovněž jednání třetí osoby, nebo zda se jedná toliko o událost nezávislou na lidské vůli. Připomíná, že J. V. započal s prováděním sjednaných oprav trafostanice, aniž dovolatelku o svém počinání vyrozuměl, a zajistil tak odpojení vodiče elektrického proudu. V této souvislosti nelze dle dovolatelky přehlédnout, že v řízení před soudem prvního stupně nebylo řádně provedeno dokazování, jak ostatně konstatoval i odvolací soud. Toto pochybení představuje vadu, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, neboť pro posouzení existence liberačního důvodu je stěžejní právě zjištění, zda žalovaná (dovolatelka) o provádění stavebních prací věděla či nikoliv. Dovolatelka navrhuje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) posoudil dovolání – v souladu s čl. II. bodem 12 zákona č. [7/2009](#) Sb. – podle ustanovení občanského soudního řádu ve znění účinném do 30. 6. 2009 (dále opět jen „o. s. ř.“) a shledal, že bylo podáno včas, účastníci řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), v souladu se zákonem sepsáno a podepsáno advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), avšak není přípustné.

Jelikož dovolání dle svého obsahu směřuje do potvrzující části rozsudku odvolacího soudu a jednalo se o první rozhodnutí v dané věci, posoudil dovolací soud přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.

Řídí-li se přípustnost dovolání proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ustanovením § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., je dovolání přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právních otázek (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění přípustnost dovolání nezakládají – srov. § 241a odst. 3 o. s. ř.) a současně se musí jednat o právní otázky zásadního významu. Dovolací soud je zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst. 3 o. s. ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel označil, a dovolání může shledat přípustným jen za současného naplnění podmínky, že na takto označených právních otázkách (závěrech) rozhodnutí odvolacího soudu spočívá a že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam. Předpokladem zkoumání správnosti rozhodnutí odvolacího soudu z hlediska uplatněného dovolacího důvodu je závěr, že ve výše uvedeném smyslu má rozhodnutí odvolacího soudu po právní stránce zásadní význam, tedy že v rozsudku řešená a dovoláním vymezená právní otázka má zásadní význam nejen pro rozhodnutí konkrétní věci (v jednotlivém případě), ale zároveň i z hlediska rozhodovací činnosti soudů vůbec.

Zásadní právní význam napadeného rozhodnutí spatřuje dovolatelka v otázce, zda za neodvratitelnou událost nemající původ v provozu ve smyslu ustanovení § 420a odst. 3 obč. zák. lze považovat rovněž jednání třetí osoby, nebo se jedná toliko o událost nezávislou na lidské vůli. Tato otázka však v daném případě nečiní napadené rozhodnutí zásadně právně významným.

Podle § 420a odst. 3 obč. zák. odpovědnosti za škodu [způsobenou provozní činností] se ten, kdo ji způsobil, zproští, jen prokáže-li, že škoda byla způsobena neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu anebo vlastním jednáním poškozeného.

Neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu je okolnost, která objektivně nemá svůj původ „uvnitř“ provozu a která nesouvisí s organizací, řízením a realizací provozu. Může jít o události způsobené zejména vnějšími přírodními silami, např. o živelní událost, které nemohlo být provozovatelem zabráněno ani nemohla být objektivně odvrácena, a to ani při vynaložení takového úsilí, jež by bylo možné vynaložit. V takových případech jde o zásah „zvenčí“, nikoliv o okolnost mající původ ve vlastním provozu. Jde v podstatě o tzv. kvalifikovanou (nikoliv prostou) náhodu, neboli vyšší moc (*vis maior*). Byla-li příčinou vzniku škody tzv. vnitřní škodná událost, nepřichází v úvahu zproštění odpovědnosti provozovatele z důvodu neodvratitelné události bez ohledu na to, zda škodě mohlo či nemohlo být zabráněno (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2008, sp. zn. 25 Cdo 529/2006, uveřejněný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek, vydávaném nakladatelstvím C.H.Beck, pod C 5791).

Z hlediska odpovědnosti podle § 420a obč. zák. není významné, zda škoda byla způsobena osobně odpovědným subjektem (osobou fyzickou či právnickou, popř. jejími zaměstnanci), nebo osobou jinou, kterou provozovatel při své činnosti použil (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2000, sp. zn. 25 Cdo 1695/98, uveřejněný v časopisu Soudní judikatura, číslo 2, ročník 2001, pod č. 18).

Pro posouzení správnosti dovoláním napadeného rozhodnutí v mezích uplatněného způsobitelného dovolacího důvodu však není třeba dovolatelkou (v obecné rovině) formulovanou otázku řešit. J. V. byl ve smyslu citované judikatury jinou osobou, kterou provozovatel při své činnosti použil. Kromě toho práce na opravě provozního zařízení objednané provozovatelem nejsou vnějším nepředvídatelným zásahem, a proto nemohou být neodvratitelnou událostí nemající původ v provozu.

Dovolací námitka vytykající odvolacímu soudu vadné provedení důkazů a neprovedení důkazů navržených dovolatelkou, jejímž prostřednictvím byl podle obsahu uplatněn dovolací důvod stanovený v § 241a odst. 1 písm. a) o. s. ř. (tj. že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za

následek nesprávné rozhodnutí ve věci), k závěru o zásadním významu napadeného rozhodnutí po právní stránce rovněž vést nemůže, neboť není založena na střetu o výklad normy procesního práva, a nezahrnuje tudíž žádnou právní otázku, natož pak otázku zásadního právního významu (srov. též závěry Ústavního soudu vyjádřené v usnesení ze dne 7. 3. 2006, sp. zn. III. ÚS 10/06, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 9, ročník 2006, pod č. 130, a v řadě dalších rozhodnutí, např. v usnesení ze dne 15. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 372/06, v usnesení ze dne 16. 5. 2007, sp. zn. IV. ÚS 804/07, a v usnesení ze dne 17. 2. 2009, sp. zn. II. ÚS 2881/08, dostupných na www.usoud.cz, jakož i usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 7. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1464/10, dostupného tamtéž, v němž je vysloven požadavek, aby právní otázka procesní povahy mající judikatorní přesah byla v dovolání zřetelně formulována).

Vzhledem k tomu, že dovolání žalované směřuje proti rozhodnutí odvolacího soudu, proti němuž není tento mimořádný opravný prostředek přípustný, Nejvyšší soud je - aniž by se mohl věcí dále zabývat - podle ustanovení § 243b odst. 5 věty první a § 218 písm. c) o.s.ř. odmítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jistota](#)
- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)